

Recenzja książki:

Jerzy Zadęcki, „Ja we wczesnej schizofrenii”

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015, Wydanie I

Agnieszka Rybak

Zainteresowanie osobowym kontekstem kryzysu schizofrenicznego jest obecnie coraz większe, nie tylko wśród terapeutów, ale również wśród współczesnych klinicystów. Znakomicie wpisuje się w tę tematykę książka dra n. med. Jerzego Zadęckiego *Ja we wczesnej schizofrenii*, wydana w 2015 roku, a powstała na podstawie pracy doktorskiej autora pt. *Zaburzenia życia uczuciowego we wczesnej schizofrenii, czyli o dążeniach, intencjach, wartościach, obrazie siebie i relacjach z innymi* z 1972 r.

Autor jest absolwentem Akademii Medycznej w Krakowie, doktorem nauk medycznych. Sprawował stanowisko adiunkta Kliniki Psychiatrii, był kierownikiem programu leczenia wczesnej schizofrenii. W latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku wyemigrował do Stanów Zjednoczonych, gdzie rozpoczął pracę w Loyola University Medical Center, Department of Psychiatry. Jesienią 2014 roku postanowił powrócić do Polski, aby podjąć współpracę z Zakładem Psychiatrii Środowiskowej Katedry Psychiatrii Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum.

We wstępie książki *Ja we wczesnej schizofrenii* autor zaznajamia czytelnika z tematyką publikacji oraz okolicznościami jej powstania. Książkę traktuje jako wynik doświadczeń pracy zawodowej zdobytej na obu kontynentach. Publikacja powstała z potrzeby analizy fenomenologicznej początkowej fazy schizofrenii. Praca doktorska została stworzona w czasach, w których autor, jak pisze, „odkrywał wówczas świat schizofrenii”. Przedstawia „uniwersalną wartość, której nie zniszczy ząb czasu”. Teraz została wzbogacona przez refleksje ostatnich lat, natomiast fenomenologiczna interpretacja uległa gruntownej modyfikacji.

Książka została podzielona na siedem rozdziałów. W rozdziale pierwszym, „Wprowadzenie w zawiłości tematu”, autor przybliży zasady fenomenologii w schizofrenii poprzez przegląd tego, jak zmieniała się w czasie, aby wreszcie przyjrzeć się jej renesansowi. Rozdział kończy się omówieniem zastosowania współczesnej psychoterapii w leczeniu schizofrenii. W rozdziale drugim doktor Zadęcki przedstawia cel badania, metodologię oraz charakterystykę badanej grupy. Kolejny rozdział to wprowadzenie

czytelnika w świat schizofrenii na przykładzie pacjentów, w symboliczny sposób: Adama i Ewy. Jest to obszerna prezentacja dwóch przypadków klinicznych przedstawiająca w uporządkowany sposób pierwsze zewnętrzne obserwacje, informacje zebrane zarówno od pacjentów, jak i ich rodzin, sekwencje chronologiczne opisujące fazę wstępną schizofrenii. Każdy z przypadków zakończony jest wstępną analizą historii pacjenta. Następnie autor dokonuje redukcji ejdetycznej na podstawie całej badanej grupy pacjentów, co ma na celu wyodrębnienie istotnych tematów. Analiza tego materiału pozostaje – jak pisze – „daleka od wyjaśnienia, interpretacji lub wnioskowania”. Na kilkudziesięciu stronach opisano subiektywne doświadczenia pacjentów. W kolejnym etapie autor dokonuje analizy horyzontalnej materiału klinicznego, którego to wszystkie aspekty zachowują swoje miejsce i znaczenie. Przyjęto formę subiektywności, dzięki czemu ekspresji uległo podstawowe egzystencjalne zaburzenie pacjenta. Poprzednie rozdziały zmierzają do wyodrębnienia w rozdziale szóstym siedmiu form zaburzeń Ja, kategorii „bycia-w-świecie”, odpowiadających swoistemu *Dasein* w języku Heideggera, które są obserwowalne we wczesnej fazie schizofrenii. Spójnie pokazano występujące fenomeny przedstawiane uprzednio osobno. W ostatnim rozdziale doktor Zadecki objaśnia czytelnikowi historię powstania książki: badania naukowe w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku, dalsze losy rozprawy doktorskiej oraz aktualne refleksje.

Książka została wzbogacona o dwujęzyczne streszczenie, jak również obszerne piśmiennictwo oraz posłowie zawierające wnioski w formie oryginalnej z pracy doktorskiej autora.

Podsumowując, ta nowatorska pozycja na rynku wydawniczym z pewnością wniesie ogromny wkład w lepsze rozumienie pacjentów, zarówno na poziomie intelektualnym, jak i emocjonalnym, co współcześnie jest niezmiernie rzadkie, a bezsprzecznie ważne. Ponadto jest pomocnym narzędziem w prowadzeniu procesu terapeutycznego chorych na schizofrenię, jak również w szkoleniu osób pracujących z tym typem pacjentów.

Adres: Agnieszka Rybak
Klinika Psychiatrii Dorosłych SU
31-501 Kraków, ul. Kopernika 21 a

Otrzymano: 29.11.2015
Przyjęto do druku: 29.11.2015